

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาผลกระทบของการช่วยเหลือเด็กและหญิงจากการค้ามนุษย์กรณีศึกษา จังหวัดปัตตานี ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ (Figure 3.2 in Creswell, 2013) โดยใช้วิธีการศึกษา 2 วิธี มีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสาร (Document study) คือ การศึกษาและค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ตำรา เอกสารวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษา

2. การศึกษาภาคสนาม (Field study) เป็นการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชากรกลุ่มตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และจัดประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม (group discussion) และใช้แบบการสังเกตในการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการศึกษาวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลพื้นที่ที่มีการค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1.1 เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี

1.2 เจ้าของสถานประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านอาหาร สถานบันเทิง

1.3 พนักงานเจ้าหน้าที่/เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปราม แก๊ซ ฟื้นฟู

เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

2. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวนทั้งหมด 212 คน ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน
1. เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์และเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพ	5
2. เจ้าของสถานประกอบการ เช่น ร้านอาหาร และร้านอาหารโอเค	145
3. พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	12

2.1 เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์และเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพ จำนวน 5 คน

2.2 เจ้าของสถานประกอบการ เช่น ร้านอาหาร และคาราโอเกะ เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการในพื้นที่จังหวัดปัตตานีจำนวนทั้งสิ้น 227 แห่ง (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี, 2558) ผู้วิจัยใช้สูตรของทาโรยามาเน (Taro Yamane, อ้างถึงใน พันธรัตน์ ศรีกรวดโคกสูง) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05

สูตรการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้

$$n = \frac{227}{1 + 227(0.05)^2}$$

$$n = 144.8$$

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 145 แห่ง จากจำนวนประชากรที่เป็นเจ้าของสถานประกอบการร้านอาหาร และคาราโอเกะ ที่ขึ้นทะเบียนขออนุญาตประกอบกิจการกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปัตตานี จำนวนทั้งสิ้น 227 ราย

2.3 พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จำนวน 12 คน ประกอบด้วย พนักงานตำรวจ เจ้าหน้าที่ปกครอง เจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เจ้าหน้าที่วัฒนธรรม เจ้าหน้าที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำ เจ้าหน้าที่ยุติธรรมจังหวัด เจ้าหน้าที่ศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัว และป้องกันปราบปราม

การค้ำมนุษย์ เจ้าหน้าที่จัดหางาน เจ้าหน้าที่สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลที่สำคัญคือ

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เป็นรายบุคคล โดยใช้แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์
2. การสนทนากลุ่มย่อย (group discussion) โดยใช้แนวคำถามสำหรับสนทนากลุ่มแบบเจาะจงสถานการณ์การค้ำมนุษย์ กลไกการให้ความช่วยเหลือเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์
3. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของคณะทำงาน
4. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยแบ่งเนื้อหาของคำถามออกเป็น ส่วน คือ
 1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร 5กรในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คำถามแบบปลายปิด (Close – end Question)
 2. ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการค้ำมนุษย์และสถานการณ์การค้ำมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดปัตตานีและสถานการณ์การค้ำมนุษย์ในประเทศไทย ลักษณะคำถามเป็นแบบ (Rating Scale แบบ Liker) แบ่งหัวข้อในการตอบแบบสอบถามทั้งหมด 3 ด้าน มีจำนวน 15 ข้อ ดังนี้

ด้านกฎหมายการค้ำมนุษย์	จำนวน 9 ข้อ
สถานการณ์การค้ำมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี	จำนวน 3 ข้อ
สถานการณ์การค้ำมนุษย์ในประเทศไทย	จำนวน 3 ข้อ
 3. มุมมองผู้ประกอบการต่อแรงงานข้ามชาติต่อการจัดสวัสดิการแรงงาน
 4. ปัญหาอุปสรรค/ข้อจำกัดในการให้ความช่วยเหลือเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากขบวนการค้ำมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี
 5. การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี โดยให้คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การค้ำมนุษย์ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ออกเป็น 5 ระดับ โดยให้คะแนนความคิดเห็นที่เป็นเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	เชิงบวก	เชิงลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับผลของระดับการปฏิบัติ เป็น 5 ระดับ ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2538: 156 - 157)

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของคะแนนระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวน}} \\ &= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ ดังนี้

ระดับประสิทธิภาพ

มากที่สุด	4.21 - 5.00
มาก	3.41 - 4.20
ปานกลาง	2.61 - 3.40
น้อย	1.81 - 2.60
น้อยที่สุด	1.0 - 1.80

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่แล้ว จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับผลของการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติของผู้ประกอบกิจการต่อแรงงานข้ามชาติในจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับ มากที่สุด
2. ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติของผู้ประกอบกิจการต่อแรงงานข้ามชาติในจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับ มาก
3. ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติของผู้ประกอบกิจการต่อแรงงานข้ามชาติในจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับ ปานกลาง
4. ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติของผู้ประกอบกิจการต่อแรงงานข้ามชาติในจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับ น้อย
5. ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติของผู้ประกอบกิจการต่อแรงงานข้ามชาติในจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาจาก 4 วิธี คือ

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัย การศึกษาเอกสารของหน่วยงานรัฐและเอกชนที่จัดทำขึ้น เช่น รายงานผลการดำเนินงาน คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด และสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก รายงานการวิจัยต่าง ๆ และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง บันทึก เอกสารและรายงานต่าง ๆ

2. ผู้ศึกษาใช้แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากขบวนการค้ามนุษย์ จำนวน 5 คน และพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จำนวน 5 คน เกี่ยวกับสาเหตุของการเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ วิธีการกระทำต่อเด็กและหญิงก่อนเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ รูปแบบการแสวงหาประโยชน์ ช่องทางในการขอความช่วยเหลือ กระบวนการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพ การส่งกลับประเทศภูมิลำเนา ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากกระบวนการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกที่มีความละเอียดอ่อนสำหรับผู้ให้สัมภาษณ์ จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เพื่อรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์

3. ผู้ศึกษาใช้การสนทนากลุ่มย่อยจำนวน 1 กลุ่ม เป็นตัวแทนจากหน่วยงานทั้งหมด 12 คน ได้แก่ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ประกอบด้วย ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ศปคม.) บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด สำนักงานจัดหางานสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอสถานีตำรวจภูธร สถานีตำรวจน้ำ ด้านตรวจคนเข้าเมือง ศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี และปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานยุติธรรม โรงพยาบาลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพแก่ผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มที่คล้ายคลึงกันในด้านการทำงานในภาคสนาม เช่น การรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกิดเหตุ การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และการให้ความช่วยเหลือตามบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความสบายใจขณะสนทนาและมีความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงานของสมาชิกคนอื่นๆ ในการสนทนากลุ่มแบบเจาะจงนี้ผู้ศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ด้วยตนเอง และมีผู้จดบันทึก (Note taker) รวมทั้งผู้ช่วย (Helper) ข้อดีของเครื่องมือชนิดนี้คือ สมาชิกจะเรียนรู้ประสบการณ์จากสมาชิกคนอื่นๆที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ อีกทั้งการสัมภาษณ์หลายคนในเวลาเดียวกันช่วยให้ประหยัดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนข้อเสีย คือ สมาชิกที่ตอบทีหลังจะเลียนแบบคำตอบจากสมาชิกคนอื่นๆ ไม่แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างแท้จริง ทำให้คำตอบที่ได้รับขาดความหลากหลาย ดังนั้น การสนทนากลุ่มแบบเจาะจงจึงใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดครบถ้วน

4. ผู้ศึกษาได้เข้าร่วมสังเกตการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยเข้าร่วมภารกิจต่างๆ ของคณะทำงานเช่น การประชุมคณะอนุกรมป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด เข้าร่วมวางแผนก่อนลงพื้นที่ปราบปรามการค้ามนุษย์ การลงพื้นที่ช่วยเหลือเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ การประชุมทีมสหวิชาชีพเพื่อคัดแยกผู้เสียหายและการส่งต่อผู้เสียหายเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ทั้งนี้เพื่อทราบถึงกลไกการให้ความช่วยเหลือตามบทบาทภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ข้อจำกัดในการทำงาน และการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาเฉพาะหน้าของทีมสหวิชาชีพ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการบันทึกข้อมูลหลายแบบ ได้แก่ คอมพิวเตอร์เพื่อบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทั้งหมดในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น บทสนทนาที่ได้จากการสัมภาษณ์ รูปแบบการปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยใช้ควบคู่กับกล้องถ่ายรูป และเทปบันทึกเสียง

5. ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถาม สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 145 คน เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

ประกอบด้วย เจ้าของสถานประกอบการ ร้านอาหาร และร้านคาราโอเกะ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จำนวน 12 คน และคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์จังหวัด จำนวน 23 คน เพื่อทราบถึงองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการค้ามนุษย์ ในจังหวัด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และกระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจาก การค้ามนุษย์

โดยสามารถสรุปเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และรวบรวมข้อมูล ไว้ดังตาราง สรุปเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และรวบรวมข้อมูลปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ตารางสรุปเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และรวบรวมข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	รวบรวมข้อมูล
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
1. เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์และเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพ		- สัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 5 คน - สัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วม
2. เจ้าของสถานประกอบกิจการ เช่น ร้านอาหาร และร้านคาราโอเกะ	จำนวน 145 คน	- ใช้แบบสอบถามสำรวจ
3. พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์		- สัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 12 คน

การเลือกพื้นที่

การเลือกพื้นที่จังหวัดปัตตานี เป็นพื้นที่การศึกษานี้ เนื่องจากในเขตพื้นที่จังหวัดปัตตานี มีการจ้างงานเด็กและหญิงทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในสถานประกอบการ ประเภทร้านอาหาร และร้านคาราโอเกะจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานนอกระบบ ไม่ได้รับสวัสดิการตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และลักษณะงานมีความเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ ประกอบกับมาตรการในการดำเนินงานปราบปรามการค้ามนุษย์ในจังหวัด พบเด็กและหญิงถูกควบคุมตัวเป็นพยานและนายจ้างถูกดำเนินคดีค้ามนุษย์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการลงพื้นที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดปัตตานีเป็นระยะเวลา 3 ปี ได้มีการสำรวจพื้นที่เสี่ยงลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้เสียหาย มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้การคุ้มครองผู้เสียหาย ผู้ศึกษาจึงได้ทำความรู้จักและได้รับความไว้วางใจจากผู้เสียหายและเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การเข้าสู่สนาม

ผู้ศึกษาได้พิจารณาเลือกพื้นที่ศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง

1. การเลือกพื้นที่ศึกษา

1.1 เลือกผู้ประกอบการกิจการร้านอาหาร และร้านอาหารโอเค ที่มีการจ้างงานเด็ก และหญิงในสถานประกอบการ โดยผู้ศึกษาต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของผู้ประกอบการ

1.2 เลือกกลุ่มเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ที่อยู่ในระหว่างการคุ้มครองและพ้นจากระบบการคุ้มครองสวัสดิภาพในบ้านพักเด็กและครอบครัว และสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพโดยผู้ศึกษาต้องเรียนรู้วิถีการดำเนินชีวิต วัฒนธรรมภาษา และความเป็นอยู่ของเด็ก และหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์

1.3 เลือกตัวแทนสหวิชาชีพ ที่ทำงานในชุดปฏิบัติการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอในการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อเท็จจริง และเข้าร่วมการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยผู้ศึกษาต้องเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร ระบบงานราชการ

1.4 เลือกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด ที่เข้าร่วมประชุมในการกำหนดแผนการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประจำเดือน โดยผู้วิจัยได้จัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัย

2. การแนะนำตัวกับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรู้จัก และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ผู้ศึกษาได้หารือกับพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และเจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด ก่อนลงพื้นที่ศึกษา มีการประสานคณะทำงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดผู้นำชุมชนก่อนลงพื้นที่สถานประกอบการ และประสานเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพที่ให้การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากผู้ประกอบการ และผู้เสียหาย เนื่องจากเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน การให้ข้อมูลจึงต้องใช้บุคคลที่เด็กและหญิงมีความไว้วางใจ และเลือกใช้สถานที่ที่เหมาะสมในการพูดคุย

3. สำหรับการสร้างสัมพันธภาพ หลังการแนะนำตัวแล้ว ผู้ศึกษาได้สานสัมพันธ์ภาพกับกลุ่มเป้าหมาย โดยการลงพื้นที่ร่วมกับชุดปฏิบัติการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในรูปแบบสหวิชาชีพ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด และทำกิจกรรมบำบัดร่วมกับเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความไว้วางใจ โดยระวังไม่ให้ตนเองมีบทบาทเกินกว่าที่ควรจะเป็น และระวังไม่ให้เกิดความลำเอียงในการรวบรวมข้อมูลหรือตีความข้อมูล

4. การทำงานภาคสนาม ผู้ศึกษาเริ่มศึกษาภาคสนามในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะกลไกระดับปฏิบัติ นั่นคือ ชุดปฏิบัติการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในรูปแบบสหวิชาชีพ ซึ่งเป็น ตัวกลางในการนำนโยบาย มาตรการ ไปสู่การปฏิบัติ จึงทำให้ทราบถึงกลไกระดับต่างๆ และขั้นตอนการปฏิบัติงานของจังหวัดในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

ดังนั้น สิ่งที่คุณต้องคำนึงถึงในการเข้าสู่สนาม คือ การวางตัวให้เหมาะสมในฐานะผู้ศึกษา ไม่ใช่ผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีอคติต่อสิ่งพบเห็น พยายามทำความเข้าใจถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกลไกระดับต่างๆ เข้าใจการกระบวนการทำงานป้องกัน งานปราบปรามการค้ามนุษย์ และงานบำบัดฟื้นฟูแล้ววิเคราะห์สิ่งเหล่านั้น โดยมองว่าทุกสิ่งที่เกิดขึ้นมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และทุกสิ่งที่เกิดขึ้นล้วนสามารถเปลี่ยนแปลงได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคำนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม ประมวลผลทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จัดลำดับความถี่ประกอบด้วยสถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัด กลไกช่วยเหลือเด็กและผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในจังหวัดปัญหาของกลไกช่วยเหลือเด็กและผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และแนวทางในการพัฒนาการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยนำเสนอในรูปสถิติประกอบการบรรยาย

2. จากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จึงนำข้อมูลที่ได้อธิบายเบื้องต้นด้วยการจัดหมวดหมู่ (Typology) และแยกแยะ (Taxonomy) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เขียนบรรยายรายละเอียดการศึกษา และการวิเคราะห์ใช้หลักตรรกะโดยเปรียบเทียบความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย อันประกอบไปด้วย

2.1 ประวัติส่วนบุคคลและภูมิหลังของเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์/ ประวัติส่วนบุคคลและประวัติการทำงานทางวิชาชีพของชุดปฏิบัติการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

2.2 กลไกช่วยเหลือเด็กและผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

2.3 ปัญหาและอุปสรรคของกลไกช่วยเหลือเด็กและผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

2.4 แนวทางในการพัฒนาการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

3. นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาความ โดยแยกประเด็นเป็นรายกรณี และเป็นภาพรวมเพื่อให้เห็นถึงกลไกต่างๆ ในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ของจังหวัดปัตตานี

การตรวจสอบข้อมูลเชิงปริมาณ

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์และเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองสวัสดิภาพ เจ้าของสถานประกอบกิจการ เช่น โรงงาน ร้านอาหาร สถานบันเทิง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดโดยนำแบบสอบถามไปหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการวิทยานิพนธ์แล้วนำไปปรับปรุงใหม่ให้มีความเหมาะสม จากนั้นจึงนำไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มเป้าหมายที่ใกล้เคียง เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปเก็บรวบรวมจริงต่อไป

การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้ศึกษาตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล ดังนี้

1. ทบทวนจากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด โดยนำข้อมูลที่ได้มาแยกหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ และนำข้อมูลไปตรวจสอบกับกลุ่มเป้าหมายว่าถูกต้องครบถ้วนตามที่ให้ข้อมูลหรือไม่ อย่างไร
2. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากภาคสนามของผู้ศึกษาและผู้ช่วย จำนวน 2 คน มาเปรียบเทียบ เพื่อให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูลแต่ละส่วน แล้วนำมาตรวจสอบและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์ให้ถูกต้อง
3. เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากเทคนิคการเก็บข้อมูลหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่มย่อย การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
4. ตรวจสอบจากเอกสาร เช่น ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาข้อมูลในชุดเดียวกัน